

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

факультет іноземних мов

(назва інституту/факультету)

Кафедра _____

англійської мови

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

COMMUNICATION THEORY

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма _____ «Англійська мова і література та друга іноземна мова»
(назва програми)

Спеціальність _____ 035 Філологія _____

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки _____

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ англійська _____

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: _____ к.ф.н., доц. Сапожник І.В. _____

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=4195&lang=uk

Контактний тел. (0372)584869

E-mail: i.sapozhnyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: кількість годин і розклад присутності

Онлайн-консультації: Розклад консультації.

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

(Наприклад: понеділок та четвер з 14.00 до 15.00).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Основи теорії мовної комунікації» є необхідною складовою частиною професійної та практичної підготовки студентів для ефективного спілкування іноземною мовою. Високий рівень комунікативної компетентності передбачає вміння вільно передавати і сприймати інформацію; розуміти невербальну мову спілкування; знати норми і правила спілкування; вступати в контакт з людьми з урахуванням їх вікових, статусних і соціально-культурних характеристик; уміти правильно оцінити співбесідника та впливати на нього за допомогою вдало обраної комунікативної стратегії. У центрі уваги курсу – спілкування як комплекс мовленнєвої діяльності людей з метою створення (адресантом) та інтерпретації (адресатом) різних висловлювань та дискурсів; як діяльність принаймні двох осіб за допомогою такого знаряддя як мова з метою обміну різною інформацією для досягнення комунікативних та не комунікативних цілей, для соціальної реалізації людей, їх взаємодії у суспільстві.

2. Мета навчальної дисципліни: підготовка студентів до ефективної взаємодії на рівні повсякденного міжособистісного спілкування та / або міжкультурної комунікації; розвиток комунікативної компетентності для успішного функціонування в професійному середовищі і суспільстві.

3. Завдання:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні □ **ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

4. Пререквізити. Для ефективного засвоєння дисципліни здобувач вищої освіти має вивчити до початку курсу такі предмети:

Вступ до мовознавства;

Лексикологія англійської мови.

5. Результати навчання

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПР 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Основи теорії мовної комунікації</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	3	90	2	15		15		60	15	залік
Заочна	4	7	3	90	2	8				82		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми занять. Змістовий модуль 1. Основні поняття і терміни													
Тема 1. (Л) Теорія мовної комунікації: етапи формування та перспективи розвитку	11	1			2	7	7	1					10
Тема 1. (С) Основи теорії мовної комунікації			1										
Тема 2. (Л) Основні риси комунікативного процесу	11	2				8	8	1					10
Тема 2. (С) Структура комунікативного процесу			2										
Тема 3. (Л) Моделі комунікації та їх компоненти	11	2			2	8	8	1					10
Тема 3. (С) Моделі комунікації та їх компоненти			2										
Тема 4. (Л) Прагматика мовної комунікації	12	2			3	7	7	1					11

Тема 4. (С)			2								
Разом за змістовим модулем 1											
Теми лекційних занять. Змістовий модуль 2 Оволодіння процесом комунікації та формування міжкультурної компетенції											
Тема 5. (Л) Загальна характеристика комунікативного акту	10	2		2	7	7	1				10
Тема 5. Висловлювання у структурі комунікативного акту(С)			2								
Тема 6. (Л) Мовленнєвий акт (МА) у структурі комунікації	10	2		2	7	7	1				10
Тема 6. Комунікативна особистість (С)			2								
Тема 7. (Л) Комунікативні невдачі	11	2		2	7	7	1				10
Тема 7. Типи комунікативних невдач(С)			2								
Тема 8. (Л) Міжкультурна комунікація	12	1		2	7	7	1				9
Тема 8. (С) Міжкультурна комунікація. Соціальні чинники.			2								
Тема 9. (Л) Підсумковий тест	2	1				2					2
Разом за змістовим модулем 2											
Усього годин	90	15	15		15	60	60	8			82

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1.	Теорія мовної комунікації: етапи формування та перспективи розвитку
2.	Основні риси комунікативного процесу
3.	.Моделі комунікації та їх компоненти
4.	Прагматика мовної комунікації
5.	Мовленнєвий акт (МА) у структурі комунікації
6.	Комунікативні невдачі
7.	Міжкультурна комунікація

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми
1	Сутність спілкування у житті людини
2	Вербальні та невербальні компоненти комунікації

	Комунікативний канал та шум Зворотній зв'язок
3	Моделювання комунікації
4	Комунікативні інтенції у діалозі (за вибором)
5	Аналіз компонентів комунікативного акту
6	Перформативний аналіз
7	Стереотипи у теорії комунікації
8	Жанри та реєстри спілкування

3.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Год. Стац / заочн
1	Опрацювання лекції 1. Теорія мовної комунікації: етапи формування та перспективи розвитку	7/10
2	Підготовка до семінару 2. Структура комунікативного процесу Типологічний аналіз фрагменту комунікації (за вибором) Учасники спілкування Форма комунікації Тип комунікації	8/10
3	Опрацювання матеріалу лекції (тема 3) Базова модель комунікації: - на уроці - політичної промови - телевізійної реклами - у магазині - на вечірці/дискотеці	8/10
4	Підготовка до семінару 4. Прагматичний аналіз Реалізація максим спілкування у діалозі (за вибором) Стратегії і тактики спілкування у діалозі (за вибором)	7/10
5	Опрацювання матеріалу лекції (тема 5) Комунікативні інтенції	7/10
6	Підготовка до семінару 6. Типи мовленнєвих актів у дискурсі (за вибором)	7/10
7	Опрацювання матеріалу лекції (тема 7) Вплив етикету на спілкування. Комунікативні табу.	7/10
8	Підготовка до семінару 8. Поняття та структура мовної особистості Типи мовних особистостей	7/9
9	Підготовка до підсумкового тесту	2/2

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Система контролю та оцінювання

4.1 Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, реферат, опитування) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік.

4.2 Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;

- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

4.3 Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (залік).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовку проектів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

4.4 Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1,2:

Бали	Характеристика відповіді
13	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
12-11	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
10-8	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
7-5	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
4-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 3:

Бали	Характеристика відповіді
14	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
13-12	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
11-10	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно

9-5	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
4-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий Модуль 2	Залік 40	100
T1	T1		
T2	T2		
T3	T3		
T4	T4 T5		
30	30		

5. Рекомендована література

5.1 Базова

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. — К.: Академія, 2004. — 344с.
2. Внутрішня мова в англomовному художньому дискурсі / Грицюк М., Сапожник І. // Науковий вісник Чернівецького університету Германська філологія., 2019 Вип. 815. С. 129-142.
3. Глосарій термінів з теорії комунікації = A Glossary of Communication Theory Terms : Навчальний посібник / Укл. О.М. Гнатковська. — Чернівці, 2010. — 96 с.
4. Дискурс іноземномовної комунікації : Монографія / ред. К.Кусько. — Л. : Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2002. — 496 с.
5. Кашкин В.Б. Введение в теорию коммуникации : Учеб. пособие / В. Б. Кашкин, Л. В. Квасова, А. А. Болдырева; М-во образования Рос. Федерации. Воронеж. гос. техн. ун-т. — Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. техн. ун-та, 2000 — 174 с.
6. Лінгво-прагматичні особливості мовленнєвих актів незгоди в ток-шоу The Tonight Show з Джимі Фелонем / Білокучма Ю, Сапожник І. // Науковий вісник Чернівецького університету Германська філологія.,2019 Вип. 816. С. 138-148.
7. Мовні засоби модерації я-висловлень у дискурсі телевізійного інтерв'ю / О.М. Гнатковська, І.В. Сапожник, Т.В. Сурodeйкіна // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укл. І.В. Ковальчук, Л.М. Коцюк. — Острог: Видавництво Національного університету «Острозька Академія», 2016. — Вип. 61. — С. 41—43.
8. Остин Дж. Слово как действие // Новое в зарубежной лингвистике : сб. ст. Переводы. Вып. XVII. — М. : Прогресс, 1986. — С. 22—131.
9. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. — М.: Рефл-бук, К.: Ваклер, 2003. — 656 с.
10. Почепцов О.Г. Основы прагматического описания предложения. — К: Вища шк., 1986. — 116 с.
- 11.
12. Серль Дж. Классификация иллокутивных актов // Новое в зарубежной лингвистике. — М.: Прогресс, 1986. — Вып. 17. — С.170—194.
13. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі. — Х. : Константа, 2006. — 300 с.
14. Формановская Н.И. Речевое взаимодействие: коммуникация и прагматика. — М.: ИКАР, 2007. — 480с.

5.2. Допоміжна

15. Anderson J. A. Communication Theory: Epistemological Foundations. — NY: Guilford Press, 1996. — 259 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
16. Bennett M. J. Basic Concepts of Intercultural Communication: Selected Readings. — NY: Intercultural Press, 1998. — 272 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
17. Cornilescu A., Caitoran D. The Theory of Speech Acts. — Budapest: Chemarea. — 1994. — 244 p.
18. Cushman D. P., Cahn D.D. Communication in Interpersonal Relationships. — NY: SUNY Press, 1984. — 170 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
19. Ellis D. G. From Language To Communication. — NY: Lawrence Erlbaum Associates, 1999. — 169 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
20. Hartley P. Group Communication. — NY: Routledge, 1997. — 226 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
21. Hartley J., Montgomery M., Rennie E., Brennan M. Communication, Cultural and Media Studies: The Key Concepts. — NY: Routledge, 2002. — 262p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
22. Intercultural communication. — Vadorara: Allied Publishers, 2001. — 96 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
23. O'Sullivan T., Saunders D., Hartley J., Fiske J., Montgomery M. Key Concepts in Communication and Cultural Studies. — NY: Routledge, 1994. — 367 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
24. PUBLIC SPEAKING: THE POWER OF PRESENTING. Навчально-методичний посібник. Укладачі: Сапожник І.В., Соловійова О.В., Чернівці, 2021. 40 с.
25. Slembrouck S. What is meant by “discourse analysis”? — Режим доступу : <http://bank.rug.ac.be/da/da.htm>.
26. Stephenson W. The Play Theory of Mass Communication. — NY: Transaction Publishers, 1988. — 225 p. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua>

6. Інформаційні ресурси

1. What's the difference between multicultural, intercultural, and cross-cultural communication? <https://globalarena.com/difference-between-multicultural-intercultural-cross-cultural-communication/>
2. THEORIES & MODELS OF COMMUNICATION https://epgp.inflibnet.ac.in/epgpdata/uploads/epgp_content/library_and_information_science/knowledge_society/05_theories_and_models_of_communication/et/4305_et_et.pdf
3. Communicative Competence: Definition & Model <https://study.com/academy/lesson/communicative-competence-definition-model.html>
4. 5 KEYS TO EFFECTIVE MULTICULTURAL COMMUNICATION <https://www.unitedlanguagegroup.com/blog/five-keys-to-effective-multicultural-communication>
5. What Are the Causes of Communication Failure? <https://www.theclassroom.com/what-are-the-causes-of-communication-failure-12084449.html>